A jövő a műanyagé

A szegedi vegyészkonferencia tanulságai

Háromnapos tanácskozás után ért véget az idei vegyészkonferencia a „Béke-épület" tantermében. Közel 130 előadás hangzott el a magyar kutatók legújabb eredményeiről — mindvégig népes érdeklődés mellett.

Szegedi és budapesti vegyészekkel beszélgettünk a Magyar Kémikusok Egyesülete 1963. évi vegyészkonferenciája előadásainak jelentőségéről.

Mindenekelőtt dr. Szekér Gyula kandidátusnak, a nehézipari miniszter első helyettesének referátuma kerül szóba. Véleményünk egyöntetű abban a tekintetben, hogy a nehézipari minisztérium nagy körültekintéssel, imponáló racionalitással mérte föl a magyar szerves vegyipar helyzetét s ésszerű, praktikus határozatokat iktatott, adottságaink figyelembevételével, a napjainktól 1980-ig terjedő periódus fejlesztési tervébe.

Az előadók külön fejezetben részletesen tárgyalta a gyógyszeripar körében vágó legfontosabb feladatokat — a jelenlegi helyzet felmérésének figyelembevételével. Ez is fontos, s a népgazdaság szempontjából sem lényegtelen területe a vegyészek tevékenységének, hiszen a gyógyszeripar termelési értéke 1962-ben 3.3 milliárd forint volt, s csak acid. acetylosalicilicumból 320 tonnát és superseptylből 110 tonnát termelt gyógyszeriparunk. Prednisolonból pl. „csupán" 1.300 kgr. volt az évi menynyiség, viszont azt tudni kell, hogy e fontos hormonális gyógyszer oly keresett a világpiacon, hogy grammja több ezer forintot ér. Tehát gyógyszergyáraink rendkívüli mértékben járulnak hozzá a közvagyon gyarapításához, — közvetetten életszínvonalunk javulásához.

— Ezek szerint azt lehet mondani, hogy világszinten gyártunk gyógyszert?

— Az abszolút volument tekintve, az összes gyógyszert előállító országok között, az előkelő nyolcadik helyen állunk jelenleg. Néhány gyógyszer gyártástechnikája tekintetében kétségtelenül megüttjük a világszintet, kutatóbázisaink — különösen a gyógyszerárugyárak tekintetében — igen fejlettek, de az is kétségtelen, hogy bőven akad még tennivaló ezen a területen. Az egyetemi kutató- és oktatóbázisok technikai berendezését sürgősen fel kell fejleszteni a gyógyszergyári laboratóriumok színvonalára; ez elengedhetetlen feltétele a korszerű kutatásnak és oktatásnak.

— Szegedi viszonylatban is probléma ez?

— Igen, de év végére meg fogjuk kapni azt a kitűnő technikai berendezést, azokat a gépeket, melyek segítségével térkémiai kutatásaink méginkább lépést tarthatnak a világszínvonallal.

Dr. Vargha László akadémikus, a Magyar Kémikusok Egyesülete Szerves Kémiai Szakosztályának elnöke a következőket mondta a konferencia jelentőségéről.

— Tematika szempontjából elsősorban az elméleti szerveskémiai munkák nagy számát és magas színvonalát kell kiemelni. Egyes munkáknál érzékelhető az elmélet és gyakorlat szoros kapcsolata. A Központi Kémiai Intézetekben folyó kutatások jelentősége műanyagiparunk fejlesztése szempontjából már felmérhető.

Hosszan beszélgettünk az elhangzottakról dr. Weisz Imrével, a Szegedi Szerves Kémiai Intézet adjunktusával.

— Jelentős mozzanata volt a konferenciának annak hangoztatása, hogy műanyagiparunk fő feladata az elkövetkező években az építő,- bútor,- textiliparnak, s elsősorban élelmiszeriparunknak korszerű műanyagokkal való ellátása — mondotta dr. Weisz Imre. — Eddig, tekintve, hogy ebben a vonatkozásban voltunk technikailag felkészültek: az aminoplaszt, fenoplaszt, PVC gyártásán volt a nagyobb hangsúly, 1962—1980-ig viszont csökken a jelentősége ezeknek a műgyantáknak, s — nagyon helyesen — elsősorban a korszerűbb poliolefinek — tehát a polietilén és polisztirol — gyártása lesz a fő feladat, a ilyenmódon 1975-re műanyaggyártásunk 49.9 százalékát teszik ki majd a poliolefinek, míg a műgyanta — mely eddig domináltt — az össztermelés 4.1 százalékát csupán. Ennek azért is felbecsülhetetlen a jelentősége, mivel megoldódik a magyar gyártmányú élelmiszerek leghygiénikusabb csomagolása. Ez egészségügyileg s a tartósság szempontjából szinte „forradalmi" jelentőségű fordulat az élelmiszeriparban. A poliolefinekhez szükséges olefin-gyártást olyan gyárak szaporításával fogják biztosítani, melyekben földgáz felhasználásával jutnak olefinhez. Másrészt olyan üzemekre is szükség lesz, melyekben a kőolajfinomítás egyik mellékterméket alakítják át kémiai alapanyaggá, olefinné. Mármost az olefineknek földgázból, illetve kőolajpárlatokból való dúsítása mellékanyagként hidrogént ad, anyaga. Az ammónia viszont a műtrágyagyártás alapanyaga; így függenek össze tehát a dolgok, s így lehetséges majd, hogy a műtrágyagyártás költsége csaknem egyharmadára fog csökkenni.

— A tanácskozás színvonaláról mi a véleménye?

— Az előadások átlagszínvonala elsőrangúnak mondható, s bár az idősebb generáció „nagyjai", az akadémikusok közül kevesen szerepeltek, a sok lelkes fiatal kutató is biztosította a tanácskozás jelentékenységét. A *fiatal* vegyészek konferenciája volt az idei, akik kémiailag és iparilag egyaránt fontos területeken kutatnak s érnek el hasznos, a korszerű iparosodás gyakorlati munkáját áttételesen előrelendítő eredményeket.

— A nagyteljesítményű olefin-kémia létrehozása milyen mértékben fog hozzájárulni a vegyipar korszerűsítéséhez?

— Ennek beláthatatlan távlatai vannak. A műanyag lehetőségei — bármilyen túlzásként hangzik is — határtalanok. Elkövetkezik az idő, amikor szinte elpusztíthatatlan műanyag-fajtákat kísérleteznek ki, olyanokat, melyek vetekszenek tartósság, ellenállóképesség tekintetében az acéllal, sőt túlszárnyalhatják azt.

A jövő a műanyagé!

Dér Endre

Dr. Szekér Gyula miniszterhelyettes a vegyiipar fejlesztésének távlati terveiről beszél a konferencia résztvevői előtt.

Nagy érdeklődés fogadta dr. Matkovics Béla előadását, aki az egyik szegedi kutató-csoport eredményeit ismertette

Az elsőévesekhez

A felsőbb évesek mindig kíváncsian nézegetik az utánpótlást, az új elsőéveseket, a »gólyákat«. Ez a kíváncsiság ebben az évben fokozottabban nyilvánul meg, mert ti vagytok az elsők, akik »új elv« szerint válogatódtak be közénk. Ti bizonyultatok a legtehetségesebbeknek, a legalkalmasabbnak arra, hogy befogadjon benneteket közösségünk. Találkoztunk már a felvételik alkalmával, és együtt izgultunk veletek, bátorítottunk benneteket, »csak semmi bizonytalanság, menni kell annak!« Most amikor megkezdődnek az órák, amikor be kell állnotok közénk, továbbra is számíthattok segítségünkre. Bízunk benne-tek, reméljük nemcsak a felvételi nemes versenyében álltátok meg helyeteket, hanem a szemináriumokban, a demonstrációkon, laboratóriumi gyakorlatokon, a kollokviumokon is jobban fogtok szerepelni mint a megelőző évfolyamok. A jobb munkára nemcsak kérünk benneteket, hanem elvárjuk, hogy nagyobb lendülettel, több energiával tanuljatok és készüljetek jövendő életpályátokra. Ez a készülés nem jelenthet egyoldalúságot, nem elég csak tanulni, elmélyedni a szaktárgyakban. Művelt embereknek kell lennetek! Közösségi embereknek, akik a KISZ munkát úgy szervezik meg, úgy fogják fel, hogy az segítője legyen a fenti céloknak. Részt kell vállalnotok az egyetem és a főiskola kulturális életében. Legyetek kezdeményezők, töltsétek be minden területen a »friss vér« szerepét. Pezsdüljön föl minden alvó félben levő egészséges kezdeményezés, ha ti melléálltok.

Államunk megteremt minden feltételt munkátok végzéséhez. Az új ösztöndíjrendszer, a kollégiumi ellátás bővítése és olcsóbbá tétele, az étkeztetés kiszélesítése mind azt segíti elő, hogy minél zavartalanabbul folyhasson képzésetek. Természetesen ezt viszonozásra vár. Igényesnek kell lenni elsősorban a tanulásban. Véget kell vetni annak a felfogásnak, hogy mindegy hányast kapok, csak átmenjek, csak diplomát adjanak! A tanulmányi csoportok legfőbb feladata ne abban merüljön ki ezentúl, hogy szétossza az anyagi juttatást, hanem kollektíve legyetek felelősek egymásért, segítsék egymást mindenben. Hosszú és sok problémát rejtő évek várnak rátok. Nem titkoljuk, hogy bizony többet fogunk követelni tőletek, mint eddig valaha az elsőévesektől. Szervezettebb, komolyabb munkát. Csiszoltabb magatartást, kulturált megjelenést. Azok az emberek, akik a jövő értelmiségét akarják alkotni, igényüket az élet minden területén érvényesítsék! Fejlesszék ízlésüket. Művészi alkotások megítélésében, egymás közötti viszony kialakításában, az öltözködésben egyaránt kötelez benneteket az, hogy ti egyetemisták és főiskolások vagytok.

Nem haszontalan dolog az első év elején, az első órákon elgondolkozni azon sem, hogy mire is vállalkoztatok. Tudjátok-e? Elviselitek-e a lemondásokat, az áldozatokat, amit az egyetem elvégzése követel tőletek. Gondolkoztatok-e azon jövendő orvosok, fogorvosok, gyógyszerészek, jogászok, tanárok, vegyészek, hogy amit választottatok, az a szakma legjobban megfelel nektek és iránta élethivatást éreztek? Számoltatok-e azzal, hogy minden pályának vannak szépségei és nehézségei. Vannak sablonos, fárasztó munkák, amelyek könnyen fásultá teszik a kezdő szakembert. Pedig az igazi hivatástudat azt jelenti, hogy a leghétköznapibb feladatok elvégzésében sem válunk közömbössé! A pillanatnyi célokon túl mindig látnotok kell a távolit is. Amivé akartok lenni, ahol akartok dolgozni. Ne feledjétek el soha, ki küldött benneteket tanulni, kik adták a társadalmi ösztöndíjat, kik várnak benneteket haza. Azok a hallgatók, akik népművelési munkát vállalnak, és tudatosan tartják a kapcsolatot a faluval egyetemi éveik alatt is, figyelmeztessék társaikat azokra a kötelességekre, amit elfeledni nem szabad.

Most még fel lehet ismerni, ki az elsőéves, és ki nem. Néhány hét múlva teljesen beilleszkedtek közénk, és teljes értékű egyetemi »polgárokká« fogadunk benneteket.

Bálint Gyula

A tudásnak szentelt milliók

Korszerűsítik a Fogászati Klinikát — Felújítások a Beloiannisz téri intézetünkben — Elkészült az új egyetemi iskola

A szegedi egyetemek és főiskolák fejlődéséről sok szó esik napjainkban, s bárki maga is meggyőződhet ennek mértékéről, csak szét kell, hogy nézzen egy kicsit. Ez a fejlődés építkezések formájában is megnyilvánul.

Az Orvostudományi Egyetemen a nagy arányú felújítások és egyébb munkálatok során bővülnek és korszerűsödnek a klinikák.

Az I. Belgyógyászati Klinika rekonstrukciója még ebben az évben befejeződik. Erre 5 millió 226 ezer forintot fordítottak.

Ebben az évben került sor e klinika tetőterében egy huszonötágyas nővérotthon létesítésére. Ezt át is adták már rendeltetésének. Hosszabb idő óta folynak a Szülészeti Klinika átalakítási munkálatai is, bár ennek üteme nem kielégítő, mivel csaknem 1,5 millió forint összegű beépítéssel lemaradt a tervezetthez képest, amely szerint ebben az évben 3,5 milliós beruházásnak megfelelő beépítést kellene elvégezni. Ez az építkezés csak a következő években fog teljesen befejeződni, hiszen

a Szülészeti Klinika bővítése a kiviteli terv-dokumentáció szerint 11 millió forintba fog kerülni.

Ez év decemberében kerül átadásra — legalábbis a szerződés szerint — az ötvenágyasra bővülő Fül- orrgége Klinika, amelyre két és fél milliót áldoztak. Remélhető, hogy a Csongrád megyei Építőipari Vállalat biztosítja ennek az átépítésnek határidőre való befejezését. Megkezdődött az I. sz. Sebészeti Klinika rekonstrukciója, amely során bakteorológiai és steryl laboratóriumot, valamint állatistállót létesítenek. Új liftet és elektromos kapcsolótáblát is kap a klinika. Ugyancsak megvalósul a véradó állomás bővítése, és egy korszerű urológiai állomás építése is.

A korszerű fogorvos képzés megindulása Szegeden szükségessé tette az I. és II. sz. Fog-klinika korszerűvé tételét. Átépítik a volt Demkeházat közel 5 millió forintos költséggel. Ennek az átadása előreláthatóan az jövő év szeptemberére történik meg.

1964-ben indul meg az Ideg- és Elme Klinika bővítése, amit két éves időtartamra terveznek. Erre mintegy 2,5 millió forintot költenek majd.

Többek között agy-kutató laboratórium és korszerűen felszerelt EKG-rendelő épül. Az orvosképzést szolgáló épületek és felszerelések létesítésére és korszerűsítésére is jelentős összegeket fordítanak. Tantermeket bővítenek, új kollégium építését vették tervbe, és egyéb munkálatokra kerül még sor. Ez év szeptember 15-ére kell befejezniök a kivitelezőknek az anatómiai épület központi fűtésének, melegvíz szolgáltatásának, valamint a laboratóriumok és más helyiségek gépi szellőztetésének szerelési munkáit. Erre 2,5 millió forintot szántak. 1964-ben szeretnék elkezdeni a Beloiannisz téri intézetek elektromos hálózatának teljes felújítását, és egy új transzformátorállomás építését. Ennek során bővítik a gyógyszertárat, kicserélik a víz- és gázvezetékeket és javítják a csatornákat is. Ez előreláthatóan 4 millió forintba fog kerülni.

A József Attila Tudományegyetemen is jelentős beruházásokra és felújításokra került sor ebben az évben és természetesen a jövőben is. Valamennyi intézményt kifestettek és tataroztak. Ezen kívül

a Jogi Kar épülete ez év december 31-ig emeletráépítéssel bővül. A Csongrád megyei Építőipari Vállalat az első két szint átadását szeptember 30-ra vállalta, s ha kellő munkaerőt irányít erre a munkaterületre, akkor talán sikerül is tervét megvalósítani.

Ez fontos lenne, mivel az oktatás zavartalansága csak így biztosítható. Csaknem 8 millió forintos beruházással felépült az egyetem gyakorló gimnáziuma mellett egy 4 tantermes gyakorló általános iskola. Ezt szeptember 10-én adták át rendeltetésének.

Kicserélték az elektromos hálózatot az egyetem Ady téri épületében is. Ezáltal megszűnik az eddig tapasztalható feszültségingadozás, ami a természettudományi intézetekben rendszeresen üzemben levő, tudományos kutatást szolgáló gépek jó üzemelését biztosítja.

Az egész épületben korszerű a világítás. Az épület festése remélhetőleg még ebben az évben befejeződik.

Elkészült a szerves és szervetlen kémiai intézetek átalakítása. A felsoroltakon kívül számos kisebb összegű beruházásra és felújításra került sor, amelyeket a tudományos és oktató munka minőségének javítása megkövetelt.

A Tanárképző Főiskola, mint ismeretes, jelentősen bővült az elmúlt tanévhez viszonyítva. Megkapták a volt Felsőfokú Tanítóképző Intézet épületét, amit saját céljaiknak megfelelően át kellett alakítani. E munkákra kb. fél millió forintot költöttek.

Ugyancsak jelentős beruházással, mintegy 20 millió forintos költséggel új leánykollégiumot létesítettek, amelynek műszaki átadása augusztus elején megtörtént.

A felújításokról és munkálatokról elmondhatjuk, hogy nagy mértékben hozzájárulnak mind az egyetemek, mind a főiskolán a tudományos, gyógyító és oktató munka feltételeinek javulásához.